

Representantforslag 18 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden

Dokument 8:18 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om å overføre oppgaver fra Barne-, ungdoms- og familieetatens regionskontorer til den kommunale barnevernstjenesten

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er et mål for forslagsstillerne at alle barn skal få like muligheter og at alle barn skal sikres trygge oppvekstvilkår. Det er både viktig og riktig at det politisk signaliseres at foreldre skal ha lov til å oppdra barna sine på forskjellige måter. Det er mange ulike måter å vokse opp på som gir barn en grunnleggende trygghet på seg selv. Samtidig er det, etter forslagsstillerne syn, et offentlig ansvar å påse at barn ikke lider eller blir utsatt for omsorgssvikt. Barnevernet er derfor en svært viktig deltaker for å sikre at alle barn får en trygg oppvekst.

Forslagsstillerne viser til lov 17. juli 1992 om barneverntjenester (barnevernloven) hvis formål er å: "sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid" og "å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår." Forslagsstillerne er av den oppfatning at barnevernet i dag ikke klarer å leve opp til dette formålet. Noen kommuner har et velfungerende barnevern, mens andre sliter med lite ressurser og lange restanser. Forslagsstillerne er bekymret for at dette får alvorlige konsekvenser for de barna det gjelder.

Barnevernet har i mange år blitt kritisert, både for urettmessig å overta omsorgen for barn, men også for at de yter for lite hjelp eller at hjelpen kommer for

sent. Forslagsstillerne vil understreke at mange som er ansatt i barnevernet, gjør en god jobb og en viktig samfunnsinnsats. Forslagsstillerne er imidlertid kjent med at mange i den kommunale barnevernstjenesten i dag opplever jobbhverdagen som frustrerende. Flere rapporter viser at barnevernet har store utfordringer både når det gjelder ressurser og samhandling. Resultatet er et barnevern som ikke makter å gi barna den hjelpen de trenger. Forslagsstillerne viser blant annet til at Riksrevisjonen i sin årlige revisjon av statsforvaltningen (Dokument 1) påpeker at tidsfristene som er gitt i barnevernloven, ble brutt i 89 prosent av barnevernssakene i 2008. Forslagsstillerne mener dette er et symptom på at vi har et barnevern med store utfordringer og at tiden er inne for å sette i verk sterkere virkemidler for å bedre barnevernets arbeid i kommunene.

Historikk

1. januar 2004 overtok Statens barnevern og familievern (SBF) ansvaret for barnevernet og familievernnet fra fylkeskommunene. I juli samme år ble Barne-, ungdoms- og familieforvaltningen (BUFA) slått sammen med SBF til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). En viktig grunn til å gjennomføre denne barnevernsreformen var ønsket om et mer likeverdig tilbud for barnevernsbarn over hele landet. Dessuten viste barnevernstjenestene på fylkesnivå seg å være av svært varierende kvalitet. Det var mangelfull kontroll med institusjoner, og samarbeidet med og bistanden til kommunene var mange steder altfor dårlig. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) ble derfor opprettet for å samordne og styrke barnevernstilbudene i kommunene. Bufetat bistår i dag barnevernstjenesten i kommunene, og de har ansvar for rekruttering og formidling av fosterhjem og for etablering og drift av barnevernsinstitusjoner.

Forslagsstillerne mener barnevernsreformen hadde mange gode intensjoner og støttet tanken om et likeverdig tilbud til barn over hele landet. Forslagsstillerne ser imidlertid at reformen var avhengig av at Bufetat hadde et godt samarbeid med kommunene og at ansvarsforholdene var tydelige.

Sterkere kommuner med styrket barnevernstjeneste

Forslagsstillerne er klar over at flere barn har fått bistand fra barnevernet etter barnevernsreformen. Forslagsstillerne mener imidlertid at kvaliteten på de kommunale barnevernstjenestene i dag er for varierende og for tilfeldig. I flere kommuner er barnevernstilbudet for dårlig. Ifølge Barneombudets rapport til FNs barnekomité har hvert fjerde barnevernsskontor kun én ansatt, og flere av dem jobber i halv stilling. Rapporten viser at barnevernet er i en systemkrise og at det i mange kommuner ikke eksisterer noe tilbud fra barnevernet i helgene og om kveldene. Forslagsstillerne vil presisere at ethvert barn som ikke får den oppfølgingen og hjelpen det skal ha, er ett for mye. Forslagsstillerne mener en del av løsningen er å gjøre kommunene i stand til å overta mye av det ansvaret for barnevernet som i dag ligger under Bufetat.

Forslagsstillerne viser til en Fafo-rapport (rapport 2009:41) hvor det kommer fram at det kommunale og statlige barnevernet har store samarbeidsproblemer. Rapporten viser at Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) er i ferd med å bli en byråkratisk, ressurskrevende organisasjon som ikke på langt nær bidrar godt nok til at de mest sårbare barna får den hjelpen de bør få og har krav på. Forslagsstillerne er opptatt av at kommunene må få et helhetlig ansvar for barnevernet og mener nedleggelse og overføring av Bufetats oppgaver regionalt er noe som nå må vur-

deres. En slik overføring vil, etter forslagsstillerne syn, bli langt mer vellykket dersom det gjennomføres en kommunereform der flere offentlige oppgaver blir desentralisert fra staten til kommunene. En slik reform krever en ny kommunestruktur som vil sikre at langt flere barn enn i dag bor i kommuner med nok ekspertise og fagfolk innen barnevernet.

Forslagsstillerne er glade for at Regjeringen vil styrke barnevernet med 220 mill. kroner til Bufetat i 2010, men slik Bufetat fungerer, mener forslagsstillerne at faren er stor for at mesteparten av midlene vil bli dårlig utnyttet og bidra til ytterligere byråkratisering. Forslagsstillerne mener pengene heller burde gått til styrking av det kommunale barnevernet. Arbeidsoppgavene i det kommunale barnevernet har økt betydelig de siste årene, men forslagsstillerne er bekymret over at antall stillinger ikke har økt tilsvarende. Forslagsstillerne har merket seg at Regjeringen ønsker å styrke kapasiteten og kvaliteten i det kommunale barnevernet. Et kvalifisert, kommunalt barnevern krever imidlertid, etter forslagsstillerne syn, at kommunene får et helhetlig ansvar innen barnevernet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå arbeidsfordelingen mellom den kommunale barnevernstjenesten og Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) med tanke på å overføre oppgaver fra Bufetats regionskontorer til kommunene.

5. november 2009